

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca arz ederim. **02 Mart 2021**

Dr. Aylin CESUR
Isparta Milletvekili

Özellikle geçtiğimiz aylarda, İstanbul Fatih'te bir kadının, üç kardeşini zehirledikten sonra kendi hayatına son vermesi; aradan bir hafta geçtikten sonra Antalya'da bir apartmanda ikisi çocuk dört kişilik bir ailenin aynı yöntemle hayatını kaybettiğinin tespit edilmesi; henüz üniversite öğrencisi bir genç kızın intiharı; kendini, kullandığı ağır vasıtaya asan bir şoför; Ankara'da arkasında bıraktığı bir video ile yaşamına son veren matematik öğretmeni ve daha niceleri ile artan intihar oranları ülkemizin gündemine taşınmıştır.

Çağdaş sosyal devlet düzenlerinde, hükümetlerin vatandaşlarına sağlamakla yükümlü olduğu en temel sorumluluklardan biri de, vatandaşlarının yeterli sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi ve bunlardan yararlanabilmesi için gerekli teşkilatın kurulmasıdır. Bir bireyin tamamen sağlıklı olmasının, hem ruh sağlığının hem de fiziki sağlığının yerinde olması ile mümkün olduğu düşünüldüğünde; psikolojik ve psikiyatrik danışmanlık hizmetlerinin her vatandaşa eşit bir biçimde sunulabiliyor olmasının, sosyal devletin yükümlülüklerinden biri olduğu görülecektir.

Güncel istatistikî bilgilere göre çoğu intihar, ruhsal bir sorundan kaynaklanmakla birlikte, risk faktörlerine ve koruyucu faktörlere bağlı gerçekleşir. Bu demektir ki, koruyucu faktörler ne kadar az, risk faktörleri ne kadar fazlaysa intihar olasılığı o kadar artmaktadır. Artan intihar oranlarının önüne geçilebilmesi açısından sosyal desteklerin en önemli koruyucu faktör olduğu anlaşıldığından, güçlü ve güçlendirici bir sosyal devlet politikası zorunluluk halini almaktadır. Söz konusu sosyal devlet politikalarının hayata geçirebilmesi için ise, daha nitelikli veri üretilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Ancak ülkemizde, intiharların "görünen" sebepleri dahi çoğu zaman istatistiklere geçmemektedir. Yalnız kriminal bir şüphe olursa, ya da bilimsel araştırmalar gerektirirse "psikiyatrik otopsi" denen bir süreç işlemekte ve sebep raporlanmaktadır. Aksi takdirde ailenin ya da çevrenin verdiği yanıt doğru kabul edilmekte ve intihar sebebi hâlihazırda TÜİK'in tanımladığı kategorilerden birine yazılmaktadır. Yine TÜİK verilerine bakılırsa, günde yaklaşık sekiz kişi intihar ederek hayatına son vermektedir. Öte yandan Türkiye'de fiile dökülmemiş intihar oranının yani intihara eğilimli bireylerin sayısının da bir hayli yüksek olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, her vatandaşımızın, etkin bir ruh sağlığı danışmanlığına ulaşabilmesi oldukça kritik bir hal almaktadır.

42463

Bu bilgiler ışığında;

1. Ruh sağlığı hizmetinden kaç vatandaşımızın yararlandığı ile ilgili olarak, hasta mahremiyeti ilkeleri ihlal edilmeyecek şekilde bir veri analizi yapılmakta mıdır?
2. Ruh sağlığı hizmetlerinden faydalanmak isteyen bir vatandaşımız, bu hizmete ulaşabilmek için aylık yaklaşık ne kadar bir meblağ ayırması gerekmektedir? Bu konuda Bakanlığın bir araştırması var mıdır?
3. Ruh sağlığı hizmetlerinin kritik önemi düşünüldüğünde, devlet eliyle sağlanacak ruh sağlığı hizmetlerinin ücretsiz sayılması için bir çalışma mevcut mudur?
4. Sağlık Bakanlığı bünyesinde, ruh sağlığının iyileştirilmesi konusunda ayrıca bir yapılanma mevcut mudur? Mevcutsa, önlenabilir bir ölüm nedeni olarak intihar, ayrıca araştırılmakta mıdır?
5. İntiharı tetikleyebilecek risk faktörleri arasında sosyal ve ekonomik etkenler üzerine bir çalışma yapılmakta mıdır?
6. İntiharı tetikleyebilecek risk faktörleri ve intihara özellikle eğilimli risk grupları konusunda daha detaylı araştırmalar yapılmakta mıdır? Eğer böyle bir araştırma yapılıyorsa, intiharların önlenmesi için ne gibi çözümler geliştirilmektedir?
7. Mevcut hizmetlerde iyileştirmelerin yapılabilmesi ve verilerin daha sağlıklı toplanabilmesi için, intihar vakaları sonrasında gerekli araştırmaların yapılabilmesi için ilgili kurumlarla işbirliği kurulmuş mudur? Kurulmuşsa bu kurumlar hangileridir?
8. Bir başka tetikleyici etken olarak, intihar vakaları sonrasında, medyada cereyan eden bilgi kirliliği konusunda bir çalışma yürütülmekte midir?